

4.8.2017

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
jukka.vanhanen@vm.fi

VM066:00/2017

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tulotietojärjestelmästä

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) katsoo, että tulotietojärjestelmähankkeen yhteydessä olisi erittäin tärkeää arvioida tulotietorekisteritietojen käytettävyys myös kuluttajaluotonannon yhteydessä. Tulorekisteri voisi omalta osaltaan vaikuttaa kuluttajaluotonannon vastuullisuuteen ja ylivelkaantumisen ehkäisyyn. Tulorekisteri voisi olla kuluttajan käytettävissä tulotietojen varmentamisessa luottohakemuksen yhteydessä, vaikka rekisteri onkin ensisijaisesti tarkoitettu muihin tarpeisiin. Esitysluonnoksessakin todetaan sivulla 7, että tulonsaajat voisivat tulostaa tulorekisteristä omat tietonsa esimerkiksi luottokelpoisuutensa arvioimiseksi. Esitysluonnoksessa ei kuitenkaan tarkastella käytännön toteutusmallia tarkemmin.

Kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n mukaisesti luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava kuluttajan luottokelpoisuus. Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien riittävien tietojen perusteella. Lain esitöiden mukaan luotonantajalla on velvollisuus kohtuullisin toimenpitein pyrkiä varmistamaan kuluttajan antamien tietojen oikeellisuus. Tulotietojen varmistamiseksi kuluttajaa tulee tilanteesta riippuen pyytää toimittamaan esimerkiksi palkka- tai eläketodistus. Myös Euroopan tuomioistuin totesi ennakkoratkaisussaan C-449/13 kulutusluottodirektiivin 2008/48/EY 8 artiklan 1 kohdan perusteella, että kuluttajan laatimia vahvistamattomia ilmoituksia ei voida pitää luottokelpoisuuden arvioinnin yhteydessä sellaisinaan riittävinä, jollei niihin ole oheistettu asiakirjatodisteita.

Kuluttaja tarvitsee kattavan dokumentin tuloistaan yleensä kertaluonteisesti yhtä luottohakemusta kohden. KKV pitää tarkoituksenmukaisena toimintamallina sitä, että kuluttaja voisi tallentaa tai tulostaa omat tulotiedot ja toimittaa tallenteen luottohakemuksen yhteydessä luotonantajalle. Kuluttajan kilpailuttaessa eri luotonantajia eli pyytäessä luottotarjouksia usealta luotonantajalta tulotietorekisteriote on käyttökelpoinen, koska kuluttaja voi toimittaa sen usealle luotonantajalle. Sen sijaan esitysluonnoksessa (s. 7) esille tuotua valtuutustoimintamallia on syytä arvioida huolellisesti muun muassa tietosuojan kannalta.

Päivi Hentunen
pääjohtajan sijainen, ylijohdaja

Paula Hannula
lakimies